

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 309

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 8 aprilie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 671 din 28 noiembrie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi” din cuprinsul dispozițiilor art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 privind anularea unor obligații fiscale	2-4
Decizia nr. 690 din 12 decembrie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în ansamblul său, și, în special, a dispozițiilor art. 16 din aceasta	5-7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
874. — Ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii privind modificarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, nr. 209/2022 pentru aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și certificarea calificărilor profesionale ale personalului navigant român de la bordul navelor de navigație interioară	8-23
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 5 din 5 februarie 2024 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	24-32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 671

din 28 noiembrie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi” din cuprinsul dispozițiilor art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 privind anularea unor obligații fiscale

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid-Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 privind anularea unor obligații fiscale, excepție ridicată de Societatea Construzioni Europae EU — S.R.L. din municipiul Suceava (fostă Cobetra Power — S.R.L.) în Dosarul nr. 104/39/2016/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.032D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Astfel, referitor la pretinsa încălcare a art. 16 din Constituție, învederează că textul criticat are în vedere egalitatea cetățenilor în fața legii, or, în speță, este vorba despre o societate comercială/persoană juridică, iar această egalitate ar trebui să privească, practic, drepturi și libertăți fundamentale, și nu identitate de tratament juridic asupra unor măsuri, indiferent de natura lor. În ceea ce privește invocarea dispozițiilor constituționale ale art. 45 și 135, reprezentantul Ministerului Public arată că activitatea economică se exercită numai în condițiile legii, iar amnistia fiscală nu echivalează cu instituirea unei concurențe neloiale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 3 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 104/39/2016/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 privind anularea unor obligații fiscale.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Construzioni Europae EU — S.R.L. din municipiul Suceava (fostă Cobetra

Power — S.R.L.) în etapa procesuală a recursului formulat împotriva unei sentințe civile pronunțate de Curtea de Apel Suceava — Secția de contencios administrativ și fiscal, într-o cauză având ca obiect anularea unor acte administrativ-fiscale, și anume a unor decizii de impunere.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prin reglementarea criticată sunt privilegiați contribuabilii care nu au înțeles să se conformeze sau nu au apucat să fie executați silit, în baza unor acte de impunere anulabile (ca având debite neachitate), în timp ce contribuabilii onești, care au ales calea conformării fiscale, chiar pe fondul declanșării unui contencios fiscal, sunt discriminați și defavorizați printr-o legiferare care nu protejează, în sens constituțional, concurența loială și care nu corespunde principiilor fiscalității consacrate în art. 3 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, și anume principiului neutralității măsurilor fiscale și principiului eficienței impunerii.

6. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că dispozițiile art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 sunt constituționale.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din criticile formulate de autoarea acesteia, îl constituie sintagma „și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi” din cuprinsul dispozițiilor art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 privind anularea unor obligații fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 20 iulie 2015, dispoziții care au următorul cuprins normativ: „Se anulează diferențele de obligații fiscale principale și/sau obligațiile fiscale accesorii, stabilite de organul fiscal prin decizie de impunere emisă și comunicată contribuabilului,

ca urmare a recalificării sumelor reprezentând indemnizația primită pe perioada delegării și detașării de către angajații care și-au desfășurat activitatea pe teritoriul altei țări, aferente perioadelor fiscale de până la 1 iulie 2015 și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

11. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, aceste dispoziții de lege contravin normelor constituționale ale art. 16 alin. (1), potrivit cărora „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”, ale art. 45 — Libertatea economică și celor ale art. 135 — Economia.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că soluția legislativă criticată a mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, în acest sens fiind Decizia nr. 5 din 18 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 10 mai 2018, Decizia nr. 742 din 22 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 241 din 28 martie 2019, Decizia nr. 367 din 28 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 630 din 29 iulie 2019, sau Decizia nr. 93 din 16 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 2 iunie 2021, decizii prin care Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă criticată este constituțională.

13. Astfel, prin Decizia nr. 367 din 28 mai 2019, precitată, paragraful 24, având în vedere scopul urmărit de legiuitor prin adoptarea Legii nr. 209/2015, Curtea a constatat că reglementarea criticată stabilește beneficiarii „actului de clemență”, legiuitorul fiind singurul în măsură să stabilească atât posibilitatea de exonerare de la plata unor obligații fiscale a unor categorii de contribuabili, cât și condițiile în care se realizează această măsură fiscală.

14. Referitor la pretinsa încălcare a art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea observă că esența criticii formulate rezidă în sintagma „și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi” din cuprinsul art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015, care, în opinia autoarei excepției, creează o discriminare între două categorii de contribuabili care se află în situații comparabile, diferența constând în faptul că au fost excluși de la aplicabilitatea legii tocmai contribuabilii care au plătit deja obligațiile fiscale datorate, beneficiarii „amnistiei fiscale” fiind cei care nu și-au achitat aceste obligații fiscale. În contextul criticii astfel formulate, în jurisprudența mai sus amintită (Decizia nr. 93 din 16 februarie 2021, precitată, paragrafele 19—21), Curtea a subliniat că, în materie fiscală, regula o reprezintă plata obligațiilor fiscale, amnistia având un caracter de excepție. Curtea a învederat că este incidentă regula *exceptio est strictissimae interpretationis*, în sensul că, atunci când o normă juridică instituie o excepție de la regulă, aceasta nu poate fi extinsă și la alte situații pe care norma juridică nu le prevede, așa încât amnistia fiscală instituită prin prevederile criticate din Legea nr. 209/2015 nu poate fi extinsă și la persoanele care au achitat deja obligațiile fiscale datorate, întrucât acest beneficiu nu poate fi convertit într-un drept fundamental.

15. Referitor la pretinsa discriminare instituită prin reglementarea criticată, prin Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, spre exemplu, Curtea a statuat că

art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui. Din examinarea prevederilor de lege criticate s-a reținut că acestea se aplică în mod egal tuturor celor aflați în situația prevăzută de ipoteza normei legale, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare, și, ca atare, nu sunt de natură să aducă atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii.

16. Totodată, prin Decizia nr. 760 din 5 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 138 din 23 februarie 2016, paragraful 14, Curtea a reținut că nicio normă constituțională nu interzice acordarea de facilități fiscale unor categorii de contribuabili, în scopul bune înfăptuiri a politicii economice, fiscale și sociale a statului. Tot astfel, nicio normă constituțională nu interzice stabilirea condițiilor de acordare sau de retragere a facilităților fiscale prevăzute în beneficiul unor contribuabili în funcție de necesitățile perioadei de referință. Rezultă din cele de mai sus că este dreptul exclusiv al legiuitorului să acorde scutiri/facilități/eșalonări în legătură cu plata unor creanțe fiscale (a se vedea Decizia nr. 683 din 23 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 19 ianuarie 2017, paragraful 33). Din examinarea dispozițiilor art. 56 alin. (2) din Constituție reiese că legiuitorul are dreptul de a stabili cuantumul impozitelor și taxelor și de a opta pentru acordarea unor excepții sau scutiri de la aceste obligații în favoarea anumitor categorii de contribuabili și în anumite perioade de timp, în funcție de situațiile conjuncturale, dar, evident, și în raport cu situația economico-financiară a țării în perioadele respective (a se vedea Decizia nr. 607 din 12 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 23 iulie 2012), fără ca prin aceasta să fie instituită o discriminare prin prisma așezării juste a sarcinilor fiscale. Prin Decizia nr. 367 din 28 mai 2019, paragraful 23, Curtea a subliniat, de altfel, că nu se poate vorbi despre o sarcină fiscală injustă atât timp cât norma legală criticată anulează anumite obligații fiscale datorate de contribuabili și neachitate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 209/2015, deci nu instituie o sarcină fiscală. Curtea a învederat, totodată, că anularea unor obligații fiscale, în spiritul Legii nr. 209/2015, nici nu ar avea cum să vizeze obligații fiscale deja stinse, întrucât, în această situație, măsura „de clemență” ar fi fost lipsită de obiect.

17. De asemenea, Curtea apreciază ca fiind neîntemeiate criticile referitoare la pretinsa încălcare a art. 45 și 135 din Legea fundamentală, iar în acest sens subliniază că prin Decizia nr. 93 din 16 februarie 2021, paragrafele 25 și 26, s-a reținut că din analiza expunerii de motive a Legii nr. 209/2015, promovarea acestui act normativ a fost determinată, printre altele, de necesitatea înlăturării inechităților apărute în aplicarea prevederilor Codului fiscal în ceea ce privește recalificarea unor activități independente ca activități dependente. Ca urmare a evaluării contextului în care a fost adoptat acest act normativ și a scopului urmărit de legiuitor, Curtea a observat că actul normativ criticat stabilește beneficiarii „actului de clemență”, legiuitorul fiind singurul în măsură să prevadă atât posibilitatea

de exonerare de la plata unor obligații fiscale de către anumite categorii de contribuabili, cât și condițiile în care se realizează această măsură fiscală. În ceea ce privește legiferarea cu privire la instituirea unor măsuri pentru impunerea unor taxe sau impozite sau alte contribuții financiare, precum și unele metode și modalități de stingere a creanțelor fiscale, prin Decizia nr. 568 din 20 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 14 martie 2019, paragraful 30, sau Decizia nr. 910 din 5 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 649 din 12 septembrie 2011, spre exemplu, Curtea a reținut că rațiunea care a stat la baza unor asemenea soluții legislative a fost crearea unui climat de stabilitate și securitate juridică, precum și preocuparea statului de a găsi metode eficiente pentru a determina contribuabilul să își execute obligațiile fiscale indiferent de natura și cuantumul lor. Așa fiind, Curtea a reținut că măsura instituită prin normele criticate din Legea nr. 209/2015 reprezintă expresia obligației pozitive a statului de a asigura ritmicitatea și certitudinea alimentării bugetelor locale cu sumele de bani aferente obligațiilor fiscale care revin în sarcina contribuabililor, fiind o măsură de protecție a bugetului general consolidat, respectiv a bugetelor locale, după caz.

18. Totodată, la paragrafele 30—33 din Decizia nr. 93 din 16 februarie 2021, Curtea a subliniat că prelevarea de taxe și impozite reprezintă un element esențial al suveranității statului, constituind premisa îndeplinirii rolului său fundamental, și anume organizarea societății și satisfacerea interesului public general, prin suportarea acelor costuri și cheltuieli care excedează intereselor individuale. Curtea a reținut, de asemenea, că fiscalitatea are legătură cu necesitatea statului de a-și preconstitui mijloacele necesare finanțării structurii administrative create în scopul satisfacerii nevoilor generale ale societății și ale cetățenilor săi, a cărei finalitate constă

în acoperirea cheltuielilor publice, circumstanțind o obligație a contribuabilului (a se vedea, în acest sens, și Decizia Curții Constituționale nr. 900 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1274 din 22 decembrie 2020. Totodată, Curtea a constatat că măsurile instituite prin reglementarea criticată configurează un just raport de proporționalitate între interesele particulare și cele generale, în sensul că pun în balanță, pe de o parte, interesul persoanelor/contribuabililor cu privire la obligațiile fiscale, în virtutea așezării juste a acestora, coroborate cu dreptul de proprietate privată, și, pe de altă parte, obligația statului de a proteja interesele naționale în activitatea financiară, conform art. 135 alin. (2) lit. b) din Constituție, în sensul de a se concretiza obligația alimentării bugetului statului de către contribuabili, o atare măsură fiind justificată de necesitatea asigurării certitudinii în constituirea ritmică a resurselor financiare ale statului.

19. Mai mult decât atât, Curtea a reținut că măsura anulării unor obligații fiscale, astfel cum este reglementată prin Legea nr. 209/2015, nu este un drept fundamental al contribuabilului, iar principiul legalității nu permite interpretarea în mod extensiv a dispozițiilor legale. Având în vedere că taxele și impozitele constituie venituri ale bugetului de stat, prin care acesta își acoperă cheltuielile și își îndeplinește misiunea constituțională, este evidentă prioritatea interesului public față de interesul privat. Este în afară de orice îndoială faptul că încasarea impozitelor și taxelor constituie sursa principală de venituri a statului, fiind una dintre expresiile cele mai evidente ale apărării intereselor naționale pe plan financiar. Așadar, numai dacă dispune de aceste resurse bugetare, statul va fi în măsură să își îndeplinească obligațiile sale, astfel cum au fost consacrate în art. 135 alin. (2) din Constituție.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Construzioni Europee EU — S.R.L. din municipiul Suceava (fostă Cobetra Power — S.R.L.) în Dosarul nr. 104/39/2016/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi” din cuprinsul dispozițiilor art. 2 alin. (1) teza finală din Legea nr. 209/2015 privind anularea unor obligații fiscale este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 noiembrie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ingrid-Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 690

din 12 decembrie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în ansamblul său, și, în special, a dispozițiilor art. 16 din aceasta

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Liliana Teodoriu în Dosarul nr. 5.431/2/2017 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.261D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 371 din 29 iunie 2023.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Sentința civilă nr. 3.376 din 17 iulie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 5.431/2/2017, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Liliana Teodoriu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de anulare a unei rezoluții de clasare emise de Inspekția Judiciară, care a fost sesizată de autoarea excepției pentru cercetarea abaterilor disciplinare prevăzute de Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține, în esență, că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 a fost emisă cu încălcarea art. 61, 108 și 115 din Constituție, deoarece abrogă nelegal și neconstituțional Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru. În acest sens, arată că sunt încălcate dispozițiile art. 115 din Constituție, întrucât nu există lege specială de abilitare a Guvernului, Parlamentul fiind în activitate în luna iunie 2013. Mai arată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 nu a fost supusă dezbaterii parlamentare și nu există o lege de aprobare sau de respingere din partea Parlamentului.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 a intrat în vigoare în termen de 3 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României și a fost pusă în aplicare la nivel național în complicitate cu puterea judecătorească, asigurându-i acesteia o finanțare substanțială în baza taxelor judiciare majorate cu peste 100%, pe care sunt nevoiți să le plătească justițiabilii din România, în condițiile în care veniturile salariale sau din pensii au crescut cu cel mult 10% din anul 2013 și până în prezent. Această ordonanță de urgență a Guvernului putea fi publicată constituțional în Monitorul Oficial al României doar după aprobarea sa de către Parlament.

6. Se mai susține că nu au fost îndeplinite cele trei condiții de constituționalitate extrinsecă prevăzute de art. 115 alin. (4) din Constituție, deoarece nu era justificată situația extraordinară și nici nu exista urgența creșterii taxelor judiciare de timbru, majorare care nu era în interesul justițiabililor, ci satisfăcea doar nevoile acute ale sistemului judiciar, căruia i-a asigurat o finanțare substanțială pe seama justițiabililor obligați să plătească taxe judiciare de timbru majorate și de 10 ori pentru acțiunile în contencios administrativ, comparativ cu Legea nr. 146/1997, taxe care au fost actualizate în anul 2010 prin aplicarea indicelui de inflație.

7. Prin art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, cuantumurile taxelor judiciare de timbru în materia contenciosului administrativ au fost majorate de peste 10 ori, comparativ cu cele stabilite anterior de Legea nr. 146/1997. În temeiul acestei din urmă legi, taxa judiciară de timbru pentru judecarea recursului în contencios administrativ era stabilită la jumătate din cea datorată la fond, însă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 nu precizează care este taxa judiciară datorată în calea de atac în contencios administrativ, reprezentată doar de recurs, fără drept de apel, deci neputând fi aplicabile dispozițiile art. 23 din acest act normativ, dispoziții care se referă la apel. Art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 prevede că recursul împotriva hotărârilor judecătorești se taxează cu 100 lei. În concluzie, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 instituie un tratament discriminatoriu privind taxa judiciară datorată în calea de atac în contencios administrativ (recurs), față de taxa judiciară datorată în calea de atac civilă (apel), obligând justițiabilul la plata unei taxe judiciare cel puțin duble față de taxa judiciară datorată la judecarea pe fond a cauzei în contencios administrativ, deși, potrivit art. 21 alin. (4) din Constituție și art. 6 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.

8. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că nu sunt incidente prevederile art. 115 alin. (1)—(3) din Constituție, deoarece acestea se referă la ordonanțe simple, iar nu la ordonanțe de urgență. Totodată, apreciază că dispozițiile art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 nu contravin prevederilor art. 16 și 21 din Constituție, raportat la

quantumul taxelor reglementate, care se situează la un nivel care nu poate fi considerat excesiv, diferența față de reglementarea anterioară fiind privită și prin raportare la fundamentarea adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013. Pe de altă parte, instanța consideră că partea care se află în situația de a nu face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea consultanței juridice în vederea apărării unui drept sau a unui interes legitim în justiție, fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale, poate beneficia de ajutor public judiciar, în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din actul de sesizare a Curții Constituționale, îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, cu modificările și completările ulterioare. Analizând motivarea autoarei excepției de neconstituționalitate, reiese că aceasta critică atât dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 în ansamblul său, cât și, în special, dispozițiile art. 16 din aceasta, având următorul conținut: *„În materia contenciosului administrativ, cererile introduse de cei vătămați în drepturile lor printr-un act administrativ sau prin refuzul nejustificat al unei autorități administrative de a le rezolva cererea referitoare la un drept recunoscut de lege se taxează după cum urmează: a) cererile pentru anularea actului sau, după caz, recunoașterea dreptului pretins, precum și pentru eliberarea unui certificat, a unei adeverințe sau a oricărui altui înscris — 50 lei; b) cererile cu caracter patrimonial, prin care se solicită și repararea pagubelor suferite printr-un act administrativ — 10% din valoarea pretinsă, dar nu mai mult de 300 lei.”*

13. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 21 alin. (4) privind jurisdicțiile speciale administrative, art. 61 privind rolul Parlamentului, art. 108 privind actele Guvernului și art. 115 privind delegarea legislativă.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor criticate de aceeași autoare a excepției de neconstituționalitate, prin Decizia nr. 371 din 29 iunie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 25 septembrie 2023. Curtea a reținut că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, în ansamblul său, a mai fost supusă controlului de constituționalitate, exercitat prin prisma unor critici de neconstituționalitate similare celor formulate în cauză, iar, prin mai multe decizii (spre exemplu, Decizia nr. 46 din 4 februarie

2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 15 aprilie 2014, Decizia nr. 425 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 26 august 2014, Decizia nr. 752 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 6 februarie 2015, Decizia nr. 7 din 15 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 12 februarie 2015, sau Decizia nr. 11 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 25 aprilie 2017), Curtea Constituțională a constatat constituționalitatea acestui act normativ.

15. Referitor la criticile de neconstituționalitate extrinsecă privind Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, formulate prin raportare la art. 61, 108 și 115 din Constituție, la paragrafele 15—18 ale Deciziei nr. 371 din 29 iunie 2023, precitată, Curtea a reținut că, potrivit art. 115 alin. (1)—(3) din Constituție, Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice, fiind vorba însă de ordonanțe simple, și nu de ordonanțe de urgență. Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data până la care se pot emite ordonanțe, iar, dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la împlinirea termenului de abilitare. Ordonanța de urgență nu este o varietate a ordonanței emise în temeiul unei legi speciale de abilitare, ci reprezintă un act normativ adoptat de Guvern în temeiul unei prevederi constituționale care permite Guvernului, sub controlul strict al Parlamentului, să facă față unui caz excepțional (a se vedea Decizia nr. 11 din 17 ianuarie 2017, precitată, paragrafele 15—19). Cum în cauză este criticată o ordonanță de urgență, și nu o ordonanță simplă, rezultă că nu se poate vorbi despre necesitatea existenței unei legi de abilitare, așa încât critica formulată din această perspectivă este nefondată.

16. De asemenea, în jurisprudența sa (spre exemplu, Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014), Curtea a statuat că dispozițiile constituționale cuprinse în art. 115 alin. (5) condiționează intrarea în vigoare a ordonanței de urgență de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: depunerea sa spre dezbatere în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Totodată, Constituția nu condiționează intrarea în vigoare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului de existența unei legi de aprobare a respectivei ordonanțe, adoptată de Parlament. Dispozițiile constituționale sunt transpuse la nivel legal de art. 12 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit căruia *„Ordonanțele de urgență ale Guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, sub condiția depunerii lor prealabile la Camera competentă să fie sesizată, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară”*. Depunerea ordonanței de urgență spre dezbatere în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată, drept condiție necesară intrării în vigoare a actului normativ, nu reprezintă altceva decât o obligație ce incumbă emitentului, respectiv Guvernului, în calitate de legiuitor delegat.

17. Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru a fost depus și înregistrat pentru dezbatere la Senat în data de 28 iunie 2013, fiind adoptat de Senat la data de 21 octombrie 2013. Ulterior, la data de 28 octombrie 2013, proiectul de lege a fost înregistrat la Camera Deputaților pentru

dezbateri și adoptare. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013 și a intrat, așadar, în vigoare după depunerea sa la Camera competentă să fie sesizată spre dezbateri în procedură de urgență, potrivit art. 115 alin. (5) din Constituție. În consecință, criticile formulate din această perspectivă sunt neîntemeiate.

18. Totodată, Curtea a mai reținut că delegarea legislativă, consacrată expres de Legea fundamentală, presupune o excepție de la principiul constituțional al separației puterilor în stat și o derogare de la prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”. Dispozițiile art. 115 din Constituție atribuie Guvernului, autoritate constitutivă a puterii executive, dreptul de a legifera alături de Parlamentul României. Însă prevederile constituționale stabilesc cadrul și limitele exercitării acestui drept, condiționând legitimitatea și deci constituționalitatea ordonanțelor Guvernului de îndeplinirea unor cerințe exprese, calificate în jurisprudența Curții Constituționale drept criterii de constituționalitate. Astfel, mandatul atribuit Guvernului, în temeiul art. 115, trebuie să fie dublat de un mandat legal — legea specială de abilitare, adoptată de Parlament —, în cazul ordonanțelor simple, sau izvorăște direct din Constituție — în cazuri extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată —, în cazul ordonanțelor de urgență.

19. La paragrafele 19 și 20 ale Deciziei nr. 371 din 29 iunie 2023, Curtea a reținut că în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 legiuitorul delegat a subliniat că modificarea cadrului legal de desfășurare a procesului civil prin adoptarea Codului de procedură civilă, precum și punerea în aplicare a noilor instituții adoptate prin Codul civil impuneau revizuirea urgentă a legislației și în materia taxelor judiciare de timbru, care trebuie să reflecte noua structură și dinamică a procesului civil, noile garanții procedurale acordate părților pentru asigurarea unui proces echitabil, precum și acoperirea costurilor suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii și pregătirea personalului din sistemul justiției. De asemenea, Curtea a analizat motivele invocate de către Guvern în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 referitoare la condițiile concrete în care urmează să se desfășoare activitatea sistemului judiciar, având în vedere

adoptarea noilor coduri, Codul civil și Codul de procedură civilă, și necesitatea finanțării optime a acestui sistem prin raportare la nevoile sale reale. Prin urmare, Curtea a precizat că aspectele menționate vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu putea fi amânată, iar acestea au impus adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență, cu respectarea art. 115 alin. (4) din Constituție, astfel încât critica de neconstituționalitate extrinsecă este neîntemeiată.

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează în mod corespunzător valabilitatea și în prezenta cauză.

21. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, criticile aduse de autoarea excepției țin de interpretarea și aplicarea legii de către instanța judecătorească investită cu soluționarea cauzei. Astfel, autoarea excepției de neconstituționalitate susține că prevederile art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 nu precizează care este taxa judiciară de timbru datorată în calea de atac în contencios administrativ, reprezentată doar de recurs, fără drept de apel, deci neputând fi aplicabile, astfel, dispozițiile art. 23 din acest act normativ, dispoziții care se referă la apel. Or, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că atribuția sa de soluționare a excepției de neconstituționalitate, statuată de art. 146 lit. d) din Constituție, nu constă în analizarea conformității cu normele fundamentale a anumitor interpretări pe care organe, instituții sau autorități publice competente le dau textelor legale în procesul de aplicare a legii la diferite cazuri și circumstanțe, ci rezidă în controlul efectuat asupra unei pretinse stări de neconstituționalitate extrinsecă sau intrinsecă a unui text legal (a se vedea Decizia nr. 232 din 15 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 23 iunie 2014). Așa fiind, aspectele ce țin de modalitatea de interpretare și de aplicare concretă a textelor de lege deduse controlului de constituționalitate excedează atribuțiilor instanței de contencios constituțional.

22. În consecință, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, astfel cum a fost formulată, este inadmisibilă.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Liliانا Teodoriu în Dosarul nr. 5.431/2/2017 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în ansamblul său, este constituțională în raport cu criticile formulate.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 decembrie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

ORDIN

privind modificarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, nr. 209/2022 pentru aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și certificarea calificărilor profesionale ale personalului navigant român de la bordul navelor de navigație interioară

Având în vedere Referatul Direcției transport naval nr. 7.361/337 din 28.02.2024 de aprobare a Ordinului ministrului transporturilor și infrastructurii pentru modificarea și completarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, nr. 209/2022 pentru aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și certificarea calificărilor profesionale ale personalului navigant român de la bordul navelor de navigație interioară, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare prevederile art. 12 lit. f) din Ordonanța Guvernului nr. 19/1997 privind transporturile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 62 alin. (2) și ale art. 63 din Ordonanța Guvernului nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 3 pct. 17 și art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor și infrastructurii emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, nr. 209/2022 pentru aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și certificarea calificărilor profesionale ale personalului navigant român de la bordul navelor de navigație interioară, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 228 și 228 bis din 8 martie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 17, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) ANR emite certificatele de examinare practică pentru persoanele care au promovat examenul practic menționat la art. 16 alin. (3), în cazul în care acesta s-a desfășurat pe un simulator care respectă dispozițiile art. 20.”

2. La articolul 31, alineatul (17) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(17) Certificatul de examinare practică emis de CERONAV după data de 8 martie 2022 se poate preschimba, la cererea titularului, cu certificat de examinare practică emis de ANR.”

3. Anexele nr. 1 și 6 se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1 și 2 care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Autoritatea Navală Română va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu

C E R I N T E M I N I M E
**privind vârsta, conformitatea administrativă, competența și timpul de navigație, în vederea emiterii certificatelor de calificare ale uniunii, autorizațiilor
specifice și a calificărilor pentru operațiuni specifice membrilor echipajului de punte de la bordul navelor de navigație interioară**

I. Cerințe minime privind emiterea certificatelor de calificare ale uniunii pentru membrii echipajului de punte de la bordul navelor de navigație interioară

Denumire certificat de calificare al Uniunii	Vârsta, studii și calificare	Timp de navigație	Competență/Programe de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
1. Calificările echipajului de punte la nivel de debutant					
1.1. Marinar debutant	a) — vârsta minimă 16 ani și — absolvent studii gimnaziale b) — vârsta minimă 16 ani și — elev al unei unități de învățământ liceal/postliceal	—	Program de formare profesională de bază în domeniul siguranței, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV Programa școlară trebuie să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la Ordinul viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, nr. 209/2022 pentru aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și certificarea calificărilor profesionale ale personalului navigant român de la bordul navelor de navigație interioară, cu modificările și completările ulterioare (OMTI nr. 209/2022).	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar debutant ⁽¹⁾ , la solicitarea unui operator de transport Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar debutant, la solicitarea furnizorului de educație	—
	c) — vârsta minimă 16 ani și — absolvent, în perioada 2016—2024, al unei unități de învățământ liceal/postliceal tehnologic cu profil marină, specialitatea marinar	—	—	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar debutant	—
1.2. Marinar stagiar	a) — vârsta minimă 16 ani și — absolvent studii gimnaziale	—	Program de formare profesională (calificare) organizat de CERONAV, cu durata de cel puțin 2,5 luni, care să includă perioada de ucenicie de minimum 30 de zile calendaristice la bordul unei nave de navigație interioară ca marinar debutant. Programul de formare profesională include și modulul de pregătire de bază în domeniul siguranței necesar pentru emiterea certificatului de calificare al Uniunii de marinar debutant.	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar stagiar ⁽¹⁾ , în baza documentului emis de CERONAV care atestă absolvirea programului de formare profesională	După înscrierea la programul de formare profesională, la solicitarea CERONAV, ANR emite din oficiu certificatul de calificare al Uniunii de marinar debutant pentru persoanele înscrise la acest program.

Denumire certificat de calificare al Uniunii	Vârsta, studii și calificare	Temp de navigație	Competență/Program de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
	b) posesor certificat de capacitate de marinar stagiar obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006 ² , în termen de valabilitate	—	—	Preschimbare din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar stagiar	—
	c) posesor certificat de capacitate de marinar stagiar obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, cu valabilitatea expirată.	—	Program de formare profesională de bază în domeniul siguranței, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar stagiar, în baza documentului emis de CERONAV care atestă absolvirea programului de formare profesională	—
2. Calificările echipajului de punte la nivel operațional					
2.1. Marinar	a) — vârstă minimă 17 ani și — absolvent studii gimnaziale	— 90 de zile pe funcția de marinar stagiar/debutant, ca parte a programului de formare profesională prevăzut la acest punct	Program de formare profesională cu durata de minimum 2 ani, care să conțină standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV sau de un furnizor de educație	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de marinar	După înscrierea la programul de formare, la solicitarea CERONAV/furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificatul de calificare al Uniunii de marinar debutant pentru persoanele înscrise la acest program.
	b) — vârstă minimă 18 ani și — absolvent studii gimnaziale	— 360 de zile pe funcția de marinar debutant/stagiar la bordul navelor de navigație interioară sau — 180 de zile pe funcția de marinar debutant/stagiar la bordul navelor de navigație interioară și cel puțin 250 de zile la bordul unei nave maritime ca membru al echipajului de punte	Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 10 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de marinar	—
	c) — vârstă minimă 18 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal, al unei școli profesionale (minimum 3 ani) sau — 5 ani vechime în muncă sau — 500 de zile la bordul unei nave maritime ca membru al echipajului de punte	— 90 de zile pe funcția de marinar stagiar/debutant, ca parte a programului de formare profesională (calificare) prevăzut la acest punct	Program de formare profesională (calificare) cu durata de cel puțin 9 luni, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV sau de un furnizor de educație. Programul de formare profesională va include și modulul de pregătire de bază în domeniul siguranței necesar pentru emiterea certificatului de calificare al Uniunii de marinar debutant/stagiar.	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de marinar	După începerea programului de formare profesională (calificare), la solicitarea CERONAV/furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificatul de calificare al Uniunii de marinar debutant pentru persoanele înscrise la acest program.

d) posesor certificat de capacitate de marinar obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, cu valabilitatea expirată	—	Program de formare profesională (reconfirmare) cu durata de cel puțin 3 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar, în baza documentului emis de CERONAV care atestă absolvirea programului de formare profesională (reconfirmare)	—
e) posesor certificat de capacitate de marinar obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	—	Preschimbare din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de marinar, la solicitarea titularului	—
f) — vârsta minimă 18 ani și — absolvent studii gimnaziale	— 2 ani la bordul navelor militare/navelor aflate în dotarea instituțiilor publice ca membru al echipajului de punte	Program de formare profesională de bază în domeniul siguranței cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 10 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizate de CERONAV	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de marinar	—
g) — vârsta minimă 16 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal	— 90 de zile pe funcția de marinar stagiar/debutant ca parte a programei școlare prevăzute la acest punct	Programa școlară trebuie să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022.	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de marinar	După începerea clasei a IX-a, la solicitarea furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificat de calificare al Uniunii de marinar debutant.
2.2. Șef de echipaj și — absolvent studii gimnaziale și — posesor certificat de calificare al Uniunii de marinar	— 180 de zile pe funcția de marinar	Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 7 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	—
b) — vârsta minimă 18 ani și — absolvent studii gimnaziale	— 270 de zile pe funcția de marinar stagiar/debutant, ca parte a programului de formare profesională prevăzută la acest punct	Program de formare profesională cu durata de 3 ani, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV sau de un furnizor de educație	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	După începerea programului de formare profesională, la solicitarea CERONAV/furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificat de calificare al Uniunii de marinar debutant.
c) posesor certificat de capacitate de șef de echipaj fluvial obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, cu valabilitatea expirată	—	Program de formare profesională (reconfirmare) cu durata de cel puțin 3 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	—

Denumire certificat de calificare al Uniunii	Vârsta, studii și calificare	Țimp de navigație	Competență/Programe de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
	d) posesor certificat de capacitate de șef de echipaj fluvial obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	—	Preschimbare din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	—
	e) — posesor brevet de comandant maritim/ofițer punte maritim sau — posesor certificat de capacitate de șef de echipaj maritim, obținut în condițiile OMT nr. 1.252/2014 ³⁾ .	—	Program de formare profesională (specializare) cu durata de cel puțin 3 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	—
	f) — vârsta minimă 22 ani și — absolvent studii gimnaziale	— 3 ani la bordul navelor militare/navelor aflate în dotarea instituțiilor publice ca membru al echipejului de punte	Program de formare profesională de bază în domeniul siguranței cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 7 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personalul de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizate de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	—
	g) — vârsta minimă 22 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal	— 2 ani la bordul navelor militare/navelor aflate în dotarea instituțiilor publice ca membru al echipejului de punte	Program de formare profesională de bază în domeniul siguranței cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 7 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizate de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de șef de echipaj	—
2.3. Timonier	a) — vârsta minimă 18 ani și — absolvent studii gimnaziale și — posesor certificat de calificare al Uniunii de șef de echipaj	— 180 de zile pe funcția de șef de echipaj	Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 7 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefon pe căile de navigație interioară și posesor certificat ⁴⁾ /autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier	—

<p>b) — vârsta minimă 18 ani și</p> <p>— absolvent studii gimnaziale și</p> <p>— posesor certificat de calificare al Uniunii de marinar</p>	<p>— 360 de zile pe funcția de marinar, ca parte a programului de formare prevăzut la acest punct</p>	<p>Program de formare profesională cu durata de 3 ani, care să conțină standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV sau de un furnizor de educație și</p> <p>posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier</p>	<p>—</p>
<p>c) — posesor brevet de comandant maritim obținut în condițiile OMT nr. 1.252/2014</p>	<p>— 500 de zile pe funcția de comandant maritim</p>	<p>Program de formare profesională (specializare) cu durata de cel puțin 3 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și</p> <p>posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier</p>	<p>—</p>
<p>d) — posesor brevet de timonier fluvial obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, cu valabilitatea expirată</p>	<p>—</p>	<p>Program de formare profesională (reconfirmare) cu durata de cel puțin 3 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și</p> <p>posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier</p>	<p>—</p>
<p>e) — posesor brevet de timonier fluvial obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate</p>	<p>—</p>	<p>Posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Preschimbare din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier</p>	<p>—</p>

Denumire certificat de calificare al Uniunii	Vârsta, studii și calificare	Temp de navigație	Competență/Programe de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
	f) — vârsta minimă 23 de ani și — posesor brevet de ofițer de secund/ofițer punte maritim/certificat de capacitate de timonier maritim obținut în condițiile OMT nr. 1.252/2014 ²)	— 360 de zile pe funcția de ofițer de punte maritim sau timonier maritim	Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 3 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier	—
	g) — vârsta minimă 22 de ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal	— 2 ani la bordul navelor militare/navelor aflate în dotarea instituțiilor publice ca membru al echipajului de punte	Program de formare profesională de bază în domeniul siguranței cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (promovare) cu durata de cel puțin 10 zile, care să cuprindă standardele de competență pentru personal de nivel operațional prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizate de CERONAV și posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de timonier	—
3. Calificările echipajului de punte la nivel de conducere					
3.1. Conducător de navă	a) — vârsta minimă 18 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal	— 360 de zile pe funcția de marinar/șef de echipaj, ca parte a programului de formare profesională prevăzut la acest punct sau după absolvirea acestui program de formare profesională	Program de formare profesională cu durata de 3 ani, care să conțină standardele de competență pentru personal de nivel managerial prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV sau de un furnizor de educație și posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonic pe căile de navigație interioară și posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de conducător de navă	—

<p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> — vârsta minimă 18 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal și — posesor certificat de calificare al Uniunii de timonier/brevet de timonier fluvial obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate 	<ul style="list-style-type: none"> — 180 de zile pe funcția de timonier 	<p>Program de promovare cu durata de cel puțin 15 zile, care să conțină standardele de competență pentru personal de conducere prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și</p> <p>posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefon pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de conducător de navă</p>	<p>—</p>
<p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> — vârsta minimă 18 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal și — posesor certificat de calificare al Uniunii de marinar 	<ul style="list-style-type: none"> — 540 de zile pe funcția de marinar sau — 180 de zile pe funcția de marinar și 500 de zile la bordul unei nave maritime ca membru al echipajului de punte 	<p>Program de formare profesională (specializare) cu durata de cel puțin 15 zile care să cuprindă standardele de competență pentru personal de conducere prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și</p> <p>posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefon pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de conducător de navă</p>	<p>—</p>
<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> — 5 ani vechime în muncă sau — 500 de zile la bordul unei nave maritime ca membru al echipajului de punte sau — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal 	<ul style="list-style-type: none"> — 180 de zile pe funcția de marinar debutant ca parte a programului de formare profesională prevăzută la acest punct și 180 de zile pe funcția de marinar debutant după absolvirea acestui program de formare profesională 	<p>Program de formare profesională (calificare) cu durata de 18 luni care să conțină standardele de competență pentru personal de conducere prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV sau un furnizor de educație și</p> <p>posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefon pe căile de navigație interioară și</p> <p>posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de conducător de navă</p>	<p>După începerea programului de formare profesională (calificare), la solicitarea CERONAV/ furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificatul de calificare al Uniunii de marinar debutant pentru persoanele înscrise la acest program</p>

Denumire certificat de calificare al Uniunii	Vârstă, studii și calificare	Temp de navigație	Competență/Programe de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
e)	— posesor de brevet de căpitan fluvial categoria A sau B obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	Posezor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonie pe căile de navigație interioară și posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)	Preschimbare din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de conducător de navă	—
f)	— posesor de brevet de căpitan fluvial categoria A sau B obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, cu valabilitatea expirată	—	Program de formare profesională (reconfirmare) cu durata de cel puțin 5 zile, care să conțină standardele de competență pentru personal de conducere prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, organizat de CERONAV și posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonie pe căile de navigație interioară și posesor certificat/autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de calificare al Uniunii de conducător de navă	—

1) Certificat de calificare al Uniunii de marinar debutant/stagiar emis pentru a permite efectuarea perioadei de practică/lucenție la bordul navelor.

2) OMTCT nr. 318/2006 — Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 318/2006 privind aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și eliberarea documentelor de atestare a personalului navigant pentru navele de navigație interioară care arborează pavilion român, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 7 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

3) OMT nr. 1.252/2014 — Ordinul ministrului transporturilor nr. 1.252/2014 pentru aprobarea criteriilor minime de pregătire și perfecționare a personalului navigant maritim român și a sistemului de recunoaștere a brevetelor și a certificatelor de capacitate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 620 din 25 august 2014, cu modificările și completările ulterioare.

4) Certificat — certificat de utilizator radar pe căile navigabile interioare.

II. Cerințe minime pentru autorizațiile specifice privind certificatele de calificare ale Uniunii în calitate de conducător de navă

Cerințe de calificare al Uniunii/brevet recunoscut	Cerințe specifice	Cerințe de competență	Cerințe privind atestarea de către ANR
1. Căi navigabile cu caracter maritim			
a) posesor brevet de căpitan fluvial categoria A, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	—	Emitere din oficiu a autorizației pentru navigația pe căile navigabile interioare cu caracter maritim
b) posesor certificat de calificare al Uniunii de conducător de navă/brevet de căpitan fluvial categoria B, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	— minimum 10 treceri prin zone de căi navigabile interioare cu caracter maritim, pe funcția de marinar/timonier	Îndeplinirea standardelor de competență pentru navigarea pe căile navigabile cu caracter maritim, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (evaluarea competențelor pe simulator) cu durata de cel puțin 2 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a autorizației pentru navigația pe căile navigabile interioare cu caracter maritim
2. Radiolocație (radar)			
a) posesor certificat de calificare al Uniunii de conducător de navă/timonier/șef de echipaj/marinar, în termen de valabilitate	—	Îndeplinirea standardelor de competență pentru navigarea cu ajutorul radiolocației, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (specializare) cu durata de cel puțin 7 zile, organizat de CERONAV	Examen de atestare pentru obținerea autorizației pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)
b) posesor certificat de utilizator radar pe căile navigabile interioare, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006	—	—	Preschimbare din oficiu în autorizație pentru navigația cu ajutorul radiolocației (radar)
3. Gaz natural lichefiat			
a) posesor certificat de calificare al Uniunii de conducător de navă/brevet de căpitan fluvial categoria A sau B, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	Îndeplinirea standardelor de competență pentru expert GNL, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (specializare) privind conducerea construcțiilor navale care utilizează gazul natural lichefiat drept combustibil, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV, cu îndeplinirea cerințelor de la pct. 4.2 din prezenta anexă	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în GNL
4. Convoaie mari			
a) posesor certificat de calificare al Uniunii de conducător de navă/brevet de căpitan fluvial categoria A sau B, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	— timp de navigație de cel puțin 720 de zile, dintre care cel puțin 540 de zile pe funcția de conducător de navă și cel puțin 180 de zile conducând un convoi mare	—	Emitere din oficiu a autorizației pentru convoaie mari, în baza unei/unor adeverințe eliberată/ eliberate de operator/operatori de transport care să ateste conducerea unui convoi mare pe o perioadă de cel puțin 180 de zile

III. Cerințe minime privind calificările pentru operațiuni specifice

Cerințe de vârstă, studii și calificare	Cerințe specifice	Cerințe de competență	Cerințe privind atestarea de către ANR
1. Cerințe minime privind certificarea unui expert în navigația cu pasageri			
a) — vârstă minimă 18 ani și — posesor certificat de calificare al Uniunii de membru al echipajului de punte, în termen de valabilitate sau — posesor brevet de căpitan fluvial categoria A sau B/timonier/șef de echipaj/marinar, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	Îndeplinirea standardelor de competență pentru expert în navigația cu pasageri, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (specializare) privind navigația cu pasageri, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în navigația cu pasageri, cu termen de valabilitate de 5 ani
b) — vârstă minimă 18 ani și — posesor certificat de calificare al Uniunii de expert în navigația cu pasageri, în termen de valabilitate	— timp de navigație de cel puțin 180 de zile la bordul navelor de transport pasageri pe căile navigabile interioare, în perioada de valabilitate a certificatului sau — timp de navigație de cel puțin 90 de zile la bordul navelor de transport pasageri pe căile navigabile interioare, efectuate în decursul anului precedent	—	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în navigația cu pasageri, cu termen de valabilitate de 5 ani
c) — vârstă minimă 18 ani și — posesor certificat de calificare al Uniunii de expert în navigația cu pasageri, cu valabilitatea expirată	—	Îndeplinirea standardelor de competență pentru expert în navigația cu pasageri, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (specializare) privind navigația cu pasageri, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în navigația cu pasageri, cu termen de valabilitate de 5 ani
d) posesor certificat de expert în navigația cu pasageri, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	—	Preschimbare din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în navigația cu pasageri, cu termen de valabilitate de 5 ani
2. Cerințe minime privind certificarea ca expert în GNL			
a) — vârstă minimă 18 ani și — posesor certificat de calificare al Uniunii de membru al echipajului de punte sau — posesor brevet de căpitan fluvial categoria A sau B/timonier/șef de echipaj/marinar, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate	—	Îndeplinirea standardelor de competență pentru expert în GNL, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (specializare) privind conducerea construcțiilor navale care utilizează gazul natural lichefiat drept combustibil, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în GNL, cu termen de valabilitate de 5 ani

<p>b) — vârsta minimă 18 ani și — posesor certificat de calificare al Uniunii de expert în GNL, a cărui valabilitate expiră în maximum 12 luni</p>	<p>— timp de navigație de cel puțin 180 de zile la bordul navelor care utilizează gazul natural lichefiat drept combustibil, în perioada de valabilitate a certificatului sau — timp de navigație de cel puțin 90 de zile la bordul navelor care utilizează gazul natural lichefiat drept combustibil, efectuate în decursul anului precedent</p>	<p>—</p>	<p>Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în GNL, cu termen de valabilitate de 5 ani</p>
<p>c) posesor certificat de calificare al Uniunii de expert în GNL, cu valabilitatea expirată</p>	<p>—</p>	<p>Îndeplinirea standardelor de competență pentru expert în GNL, prevăzute în anexa nr. 2 la OMTI nr. 209/2022, prin absolvirea unui program de formare profesională (specializare) privind conducerea construcțiilor navale care utilizează gazul natural lichefiat drept combustibil, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV</p>	<p>Emitere din oficiu a certificatului de calificare al Uniunii de expert în GNL, cu termen de valabilitate de 5 ani</p>
<p>3. Cerințe minime privind certificarea ca operator radiotelefonist pe căile de navigație interioară</p>			
<p>a) — vârsta minimă 18 ani și — posesor certificat de calificare al Uniunii de membru al echipajului de punte sau — posesor brevet de căpitan fluvial categoria A sau B/timonier/șef de echipaj/marinar, obținut în condițiile OMTCT nr. 318/2006, în termen de valabilitate</p>	<p>—</p>	<p>Absolvirea unui program de formare profesională (specializare) pentru obținere a certificatului de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonist pe căile de navigație interioară, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV Examenul de atestare și emiterea certificatului se fac conform cerințelor ANCOM.</p>	<p>—</p>
<p>b) posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonist pe căile de navigație interioară, în termen de valabilitate</p>	<p>—</p>	<p>Absolvirea unui program de formare profesională (specializare) pentru prelungirea valabilității certificatului de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonist pe căile de navigație interioară, cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV Examenul pentru prelungirea valabilității, precum și emiterea certificatului se fac conform cerințelor ANCOM.</p>	<p>—</p>
<p>c) posesor certificat de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonist pe căile de navigație interioară, cu valabilitatea expirată</p>	<p>—</p>	<p>Absolvirea unui program de formare profesională (specializare) pentru obținere a certificatului de operator radiotelefonist în serviciul radiotelefonist pe căile de navigație interioară, cu durata de cel puțin 5 zile, organizat de CERONAV Examenul de atestare și emiterea certificatului se fac conform cerințelor ANCOM.</p>	<p>—</p>

CERINȚE MINIME NAȚIONALE
privind vârsta, conformitatea administrativă, competența și timpul de navigație în vederea emiterii certificatelor de calificare naționale membrilor echipajului de la bordul navelor de navigație interioară, prevăzuți la art. 2 alin. (2) din Ordinul viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, nr. 209/2022 pentru aprobarea standardelor de instruire, confirmarea competenței și certificarea calificărilor profesionale ale personalului navigant român de la bordul navelor de navigație interioară

Denumire certificat de calificare național	Vârsta, studii și calificare	Timp de navigație	Competență/Program de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
1. Șef mecanic fluvial	a) posesor brevet de șef mecanic maritim/ofițer mecanic maritim secund/șef mecanic maritim portuar, în termen de valabilitate	—	Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a brevetului de șef mecanic fluvial, în baza documentului emis de CERONAV care atestă absolvirea programului de formare profesională (specializare)	—
	b) posesor brevet de ofițer mecanic maritim/mecanic fluvial/ofițer mecanic maritim portuar, în termen de valabilitate	— 24 de luni pe funcția de ofițer mecanic maritim sau — 48 de luni pe funcția de ofițer mecanic maritim portuar sau — 4 ani pe funcția de mecanic fluvial, dintre care 1 an în ultimii 5 ani	Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Examen de atestare pentru obținerea brevetului de șef mecanic fluvial	—
	c) posesor brevet de șef mecanic fluvial, cu valabilitatea expirată	—	Program de formare profesională Evaluarea competențelor pe simulator, cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a brevetului de șef mecanic fluvial, în baza documentelor emise de CERONAV care atestă absolvirea programelor de formare profesională	—
2. Mecanic fluvial	a) posesor brevet de șef mecanic maritim/ofițer mecanic maritim secund/șef mecanic maritim portuar/ofițer mecanic maritim portuar/motorist maritim portuar, în termen de valabilitate	—	Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a brevetului de mecanic fluvial, în baza documentului emis de CERONAV care atestă absolvirea programului de formare profesională (specializare)	—

<p>b) — absolvent al unei forme de învățământ superior (civilă sau militară) de lungă sau scurtă durată cu diplomă, specialitatea electromecanică — posesor certificat de capacitate de mecanic fluvial stagiar, în termen de valabilitate</p>	<p>— 6 luni pe funcția de mecanic fluvial stagiar, în ultimii 5 ani</p>	<p>Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea brevetului de mecanic fluvial</p>	<p>—</p>
<p>c) — vârsta minimă 18 ani și absolvent studii gimnaziale</p>	<p>— 2 luni pe funcția de mecanic fluvial stagiar, ca parte a programului de formare profesională (calificare) prevăzut la acest punct</p>	<p>Program de formare profesională (calificare) pentru funcția de mecanic fluvial, cu durata de cel puțin 3,5 luni, organizat de CERONAV sau de un furnizor de educație și Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizate de CERONAV</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea brevetului de mecanic fluvial</p>	<p>După începerea programului de formare profesională (calificare), la solicitarea CERONAV/furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificatul de capacitate de mecanic fluvial stagiar, pentru persoanele înscrise la acest program.</p>
<p>d) — vârsta minimă 18 ani și absolvent studii gimnaziale și posesor certificat de capacitate de mecanic fluvial stagiar, în termen de valabilitate</p>	<p>— 2 ani la bordul construcțiilor navale de navigație interioară, în compartimentul mașini, pe funcția de mecanic fluvial stagiar, dintre care 1 an în ultimii 5 ani</p>	<p>Program de formare profesională Evaluarea competențelor pe simulator, cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizate de CERONAV</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea brevetului de mecanic fluvial</p>	<p>—</p>
<p>e) posesor brevet de mecanic fluvial, cu valabilitatea expirată</p>	<p>—</p>	<p>Program de formare profesională Evaluarea competențelor pe simulator, cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizate de CERONAV</p>	<p>Emitere din oficiu a brevetului de mecanic fluvial, în baza documentelor emise de CERONAV care atestă absolvirea programelor de formare profesională</p>	<p>—</p>
<p>f) — vârsta minimă 18 ani și absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal</p>	<p>— 2 ani la bordul navelor militare/navelor aflate în dotarea instituțiilor publice pe funcția de șef mecanic, mecanic, electromecanic sau motorist</p>	<p>Program de formare profesională Evaluarea competențelor pe simulator, cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizate de CERONAV</p>	<p>Emitere din oficiu a brevetului de mecanic fluvial, în baza documentelor emise de CERONAV care atestă absolvirea programelor de formare profesională</p>	<p>—</p>
<p>g) — vârsta minimă 18 ani și absolvent de studii gimnaziale</p>	<p>— 3 ani la bordul navelor militare/navelor aflate în dotarea instituțiilor publice pe funcția de mecanic, electromecanic sau motorist</p>	<p>Program de formare profesională Evaluarea competențelor pe simulator, cu durata de cel puțin 5 zile și Program de formare profesională (specializare) Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile, cu durata de cel puțin 3 zile, organizate de CERONAV</p>	<p>Examen de atestare pentru obținerea brevetului de mecanic fluvial</p>	<p>—</p>

Denumire certificat de calificare național	Vârsta, studii și calificare	Temp de navigație	Competență/Programe de formare profesională	Atestarea de către ANR	Cerințe suplimentare
	h) — vârsta minimă 17 ani și — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal	— 90 de zile pe funcția de mecanic fluvial stagiar ca parte a programei școlare prevăzute la acest punct	Programa școlară trebuie să cuprindă și cursul privind prevenirea și combaterea poluării apelor inferioare navigabile care se va efectua înaintea stagiului de la bordul navei, organizat de CERONAV pe o perioadă stabilită prin protocol încheiat între CERONAV și furnizorul de educație.	Examen de atestare pentru obținerea brevetului de mecanic fluvial	După începerea clasei a IX-a, la solicitarea furnizorului de educație, ANR emite din oficiu certificatul de capacitate de mecanic fluvial stagiar.
3. Mecanic fluvial stagiar	a) — vârsta minimă 16 ani și — absolvent studii gimnaziale	—	—	Emitere din oficiu a certificatului de capacitate de mecanic fluvial stagiar, la solicitarea unui operator de transport	—
	b) posesor de certificat de capacitate de mecanic fluvial stagiar, cu valabilitatea expirată	—	Program de formare profesională (reconfirmare), cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de capacitate de mecanic fluvial stagiar, în baza documentului emis de CERONAV care atestă absolvirea programului de formare profesională (reconfirmare)	—
4. Electrician de bord fluvial	a) posesor brevet de șef electrician maritim/ofțier electrician maritim/ofțier electrician de bord maritim/ofțier electrician fluvial/ofțier electrician maritim portuar, în termen de valabilitate	—	—	Emitere din oficiu a certificatului de capacitate de electrician de bord fluvial, la solicitarea titularului	—
	b) — absolvent al unei forme de învățământ superior (civilă sau militară) de lungă sau scurtă durată, cu diplomă, specialitatea electromecanică/electrotehnică — posesor certificat de capacitate de mecanic fluvial stagiar, în termen de valabilitate	— 6 luni pe funcția de mecanic fluvial stagiar, în ultimii 5 ani	—	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de capacitate pentru funcția de electrician de bord fluvial	—
	c) — absolvent al unei forme de învățământ superior (civilă sau militară) de lungă sau scurtă durată, cu diplomă, specialitatea electromecanică/electrotehnică sau — absolvent al unei unități de învățământ liceal/postliceal, profil electric, electrotehnic, energetic, electronic	—	Program de formare profesională (adaptare) cu durata de cel puțin 15 zile, organizat de CERONAV	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de capacitate pentru funcția de electrician de bord fluvial	—

	d) posesor certificat de capacitate pentru funcția de electrician de bord fluvial, în baza documentului emis de CERONAV/ care atestă absolvirea programului de formare profesională (evaluarea competențelor pe simulator)	—	Program de formare profesională (evaluarea competențelor pe simulator), cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de capacitate pentru funcția de electrician de bord fluvial, în baza documentului emis de CERONAV/ care atestă absolvirea programului de formare profesională (evaluarea competențelor pe simulator)	—
5. Conducător de șalupă fluvială	a) posesor de certificat al Uniunii de conducător de navă /brevet de căpitan fluvial categoria A sau B/timonier/comandant maritim/ofițer punte maritim secund/ofițer de punte maritim/căpitan maritim portuar/ofițer de punte maritim portuar/conducător de șalupă maritimă, în termen de valabilitate	—	—	Emitere din oficiu a certificatului de capacitate pentru funcția de conducător de șalupă fluvială, la solicitarea titularului	—
	b) posesor de certificat de capacitate de șef de echipaj fluvial/șef de echipaj maritim/timonier maritim, în termen de valabilitate	—	—	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de capacitate pentru funcția de conducător de șalupă fluvială	—
	c) — vârsta minimă 18 ani și — posesor de certificat de capacitate de marinar fluvial/marinar maritim	— 24 de luni pe funcția de marinar maritim, dintre care 12 luni în ultimii 5 ani — 2 ani pe funcția de marinar fluvial, dintre care 1 an în ultimii 5 ani	—	Examen de atestare pentru obținerea certificatului de capacitate pentru funcția de conducător de șalupă fluvială	—
	d) posesor certificat de capacitate de conducător de șalupă fluvială, cu valabilitatea expirată	—	Program de formare profesională (reconfirmare), cu durata de cel puțin 3 zile, organizat de CERONAV	Emitere din oficiu a certificatului de capacitate de conducător de șalupă fluvială	—

NOTE:

1. Certificatul național pentru Programul de formare profesională Prevenirea și combaterea poluării apelor interioare navigabile are valabilitatea de 5 ani. Prelungirea valabilității acestui certificat național se face la perioade de timp care să nu depășească 5 ani, ca urmare a absolvirii unui program de formare profesională (actualizare) cu durata de cel puțin 2 zile. În cazul în care se depășește valabilitatea de 5 ani, se va efectua din nou programul de formare profesională cu durata de cel puțin 3 zile.
2. Brevele și certificatele de capacitate menționate în prezenta anexă, în termen de valabilitate, se prelungește/se preschimbă din oficiu.
3. Pentru posesorii de brevete/certificate de capacitate fluviale menționate în prezenta anexă, stagiul de îmbarcare se calculează astfel: 180 de zile de navigație efectivă pe toate căile navigabile interioare, în conformitate cu înscrisurile din carnetul de serviciu, echivalează cu 1 an stagiul de îmbarcare. Dacă într-o perioadă de 365 de zile consecutive timpul de navigație efectivă este mai mare de 180 de zile, perioada de stagiul de îmbarcare se consideră tot un an.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 5

din 5 februarie 2024

Dosar nr. 2.834/1/2023

Mariana Constantinescu — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
 Carmen Elena Popoiag — președintele delegat al Secției I civile
 Marian Budă — președintele Secției a II-a civile
 Ionel Barbă — președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
 Dorina Zeca — judecător la Secția I civilă
 Irina Alexandra Boldea — judecător la Secția I civilă
 Mariana Hortolomei — judecător la Secția I civilă
 Mirela Vișan — judecător la Secția I civilă
 Mihai Andrei Negoescu-Gândac — judecător la Secția I civilă
 Ianina Blandiana Grădinaru — judecător la Secția a II-a civilă
 Carmen Trănica Teau — judecător la Secția a II-a civilă
 Mărioara Isailă — judecător la Secția a II-a civilă
 Iulia Manuela Cîrnu — judecător la Secția a II-a civilă
 Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă
 Bogdan Cristea — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Veronica Dumitrache — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Ștefania Dragoie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Ionel Florea — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Ramona Maria Gliga — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.834/1/2023, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a

pentru litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.848/117/2022.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 23 iunie 2023, în Dosarul nr. 2.848/117/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *interpretarea dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 263/2010), în sensul de a se lămurii modalitatea de determinare a indicelui de corecție pentru beneficiarii pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul Legii nr. 263/2010, respectiv dacă la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă acestora li se aplică în continuare indicele de corecție din decizia de acordare a pensiei de invaliditate sau li se aplică indicele de corecție în vigoare la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.*

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 29 noiembrie 2023 cu nr. 2.834/1/2023, termenul de judecată fiind stabilit la 5 februarie 2024.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 170. — „(1) Pentru persoanele înscrise la pensie începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, la punctajul mediu anual determinat în condițiile art. 95 se aplică un indice de corecție calculat ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie, actualizată cu rata medie anuală a inflației pe anul 2011. (...)”

(3) Indicele de corecție se aplică o singură dată, la înscrierea inițială la pensie. (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

11. În favoarea reclamantului s-a emis Decizia nr. xxxxxx din 14 septembrie 2016 privind stabilirea pensiei de invaliditate, drepturile fiind acordate începând cu data de 9 august 2016. Prin această decizie s-a acordat indicele de corecție de 1,09.

12. Ulterior, pârâta Casa Județeană de Pensii C a emis Decizia nr. yyyyyy din 17 mai 2022 privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, prin care a menținut indicele de corecție de 1,09 aplicat prin decizia de stabilire a pensiei de invaliditate.

13. Reclamantul A a chemat în judecată pe pârâta Casa Județeană de Pensii C, solicitând să se dispună anularea Deciziei nr. yyyyyy din 17 mai 2022 privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, obligarea pârâtei să emită o nouă decizie de pensie cu luarea în calcul, la stabilirea punctajului mediu anual și a cuantumului pensiei, a indicelui de corecție la punctajul mediu anual de 1,41, indice în vigoare în anul 2022, și acordarea drepturilor cuvenite începând cu data de 3 martie 2022.

14. Prin *Sentința civilă nr. 2.574 din 2 noiembrie 2022, pronunțată de Tribunalul Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale*, în Dosarul nr. 2.848/117/2022, s-a respins, ca neîntemeiată, acțiunea formulată de reclamant.

15. Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut că, pentru categoria de pensionari din care face parte și reclamantul, înscrierea inițială la pensie, în sensul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, o reprezintă data stabilirii pensiei de invaliditate, când aceste persoane au beneficiat de indicele de corecție reglementat de art. 170 din Legea nr. 263/2010, astfel că aceste persoane nu mai pot beneficia încă o dată de indicele de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia.

16. În situația reclamantului, beneficiar al pensiei de invaliditate, al cărui drept s-a născut sub imperiul Legii nr. 263/2010, sintagma „înscriere inițială la pensie” se referă la prima înscriere la pensie în sistemul public de pensii, indiferent de natura pensiei acordate (invaliditate, anticipată etc.). De aceea, în mod corect, pârâta a aplicat indicele de corecție aferent anului 2016, respectiv 1,09.

17. *Împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamantul*, care a susținut că rațiunea instituirii indicelui de corecție de către legiuitor a fost aceea de diminuare a efectelor negative create de modul inițial de calcul al pensiilor stabilite în baza Legii nr. 263/2010, care a determinat un punctaj mediu anual mai mic pentru toate persoanele pensionate sub imperiul acestei legi, datorită creșterii stagiului complet (legal) de cotizare (exemplu, 35 de ani).

18. Modul de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă intră sub incidența prevederilor art. 95 din Legea nr. 263/2010, pensia pentru limită de vârstă fiind una de sine stătătoare, care nu decurge din pensia de invaliditate.

19. În mod legal, nu se pot impune condiții nerezonabile celor care și-au pierdut parțial sau total capacitatea de muncă din cauza bolilor și a accidentelor, chiar dacă acestea nu au legătură cu munca.

20. Conform prevederilor art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010, se asimilează stagiului de cotizare și perioada în care s-a primit pensie de invaliditate, argument pentru care acordarea acestei pensii (de invaliditate) nu poate fi considerată ca fiind o înscriere inițială la pensie.

21. Apelantul-reclamant a invocat atât caracterul aleatoriu al pensiei de invaliditate, cât și principiul egalității prevăzut în dispozițiile art. 2 lit. d) din Legea nr. 263/2010, conform căruia tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili sau beneficiari, trebuie să li se asigure un tratament nediscriminatoriu în ce privește drepturile și obligațiile înscrise în lege.

22. A apreciat că textul art. 170 din Legea nr. 263/2010 este contrar art. 15 alin. (2) și art. 47 alin. (2) din Constituția României, care consacră dreptul la pensie. Prin art. I pct. 3 din

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobată prin Legea nr. 3/2013, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013*), a fost modificat modul de calcul al indicelui de corecție prevăzut de art. 170, în sensul că acesta se obține „ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie, actualizată cu rata medie a inflației pe anul 2011”.

23. În anii următori, prin acte normative distincte, în raport cu formula de calcul astfel stabilită, s-au stabilit anual (periodic) valori ale indicelui de corecție.

24. Apelantul-reclamant a invocat Decizia Curții Constituționale nr. 702 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 10 februarie 2020 (*Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019*), prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că sintagma „înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 este constituțională în ceea ce privește beneficiarii pensiilor de invaliditate, în măsura în care se interpretează că se referă la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă prin aplicarea, pentru prima oară, a condițiilor de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010.

25. De aceea, consideră ca fiind nelegală măsura luată de pârâta de a nu-i acorda indicele de corecție de 1,41 cuvenit, indice aflat în vigoare la data când reclamantul a îndeplinit condițiile de înscriere la pensie pentru limită de vârstă.

26. Prin acest refuz, pârâta nu respectă principiile contributivității și egalității, consacrate de art. 2 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 19/2000*), respectiv prevederile art. 2 lit. c) și d) din Legea nr. 263/2010, care impun ca toate veniturile obținute de asigurat, pentru care s-a datorat și achitat contribuția de asigurări sociale, să fie avute în vedere la stabilirea drepturilor de pensie.

27. La termenul de judecată din 7 aprilie 2023, curtea de apel a dispus din oficiu sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 în raport cu dispozițiile art. 16 și 50 din Constituție, în sensul de a se stabili dacă sintagma „la înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 este constituțională în ceea ce privește beneficiarii pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul Legii nr. 263/2010, în măsura în care se interpretează în sensul că la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă aceștia beneficiază în continuare de indicele de corecție stabilit prin decizia privind acordarea pensiei de invaliditate sau această sintagma este constituțională numai în măsura în care se interpretează în sensul că la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă li se aplică indicele de corecție de la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.

28. La termenul de judecată din data de 12 mai 2023, din oficiu, curtea de apel a pus în discuția părților aspectele legate de oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin încheierea de ședință pronunțată la 23 iunie 2023 sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

29. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

30. Astfel, a apreciat că obiectul sesizării se încadrează în categoria celor prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, iar de lămurirea modului de interpretare/aplicare a

dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 depinde soluționarea pe fond a cauzei. Aceasta deoarece se ridică problema interpretării prevederilor art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 din perspectiva modalității de determinare a indicelui de corecție pentru beneficiarii pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul Legii nr. 263/2010, respectiv dacă la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă acestora li se aplică în continuare indicele de corecție stabilit prin decizia de acordare a pensiei de invaliditate sau li se aplică indicele de corecție în vigoare la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.

31. Or, modalitatea de stabilire a indicelui de corecție determină în mod decisiv caracterul legal sau nelegal al deciziei emise de Casa Județeană de Pensii C, contestată în prezenta cauză, iar acest aspect face obiectul criticilor deduse judecătii în apel, raportat la soluția primei instanțe.

32. Problema de drept enunțată a fost considerată nouă, deoarece în urma consultării jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre, astfel cum rezultă din informațiile aflate la dispoziție pe pagina de internet a instanței supreme.

33. De asemenea, s-a apreciat că chestiunea de drept care face obiectul sesizării prezintă un grad de dificultate care nu poate fi depășit decât recurgându-se la acest mecanism de interpretare, în contextul dezlegărilor date de Înalta Curte de Casație și Justiție și Curtea Constituțională a României prin deciziile indicate în continuare.

34. Astfel, prin Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 953 din 4 decembrie 2017 (*Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017*), s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii.

35. În considerentele acestei decizii s-a reținut că din interpretarea sistematică și teleologică a textelor de lege rezultă că data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din prima decizie de pensionare anticipată, că plata acesteia se suspendă pe perioada în care asiguratul se află în una dintre situațiile prevăzute de lege și că la împlinirea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare (paragraful 62).

36. Altfel spus, recalcularea cuantumului pensiei anticipate prin adăugarea altor stagii de cotizare realizate după pensionarea anticipată nu conduce la nașterea unui alt drept inițial la pensie, ci doar la recalcularea cuantumului acesteia, ca urmare a transformării pensiei dintr-o categorie în alta.

37. În situațiile în care dreptul inițial la pensie s-a născut anterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție nu este aplicabil, fiind fără relevanță juridică nepunerea în plată a deciziei de pensionare sub aspectul stabilirii datei la care s-a născut dreptul inițial la pensie, întrucât, potrivit textelor sus-menționate, a operat doar suspendarea efectelor deciziei de pensionare cu privire la plata drepturilor bănești.

38. Totodată, prin Decizia nr. 29 din 14 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 5 iulie 2018 (*Decizia nr. 29 din 14 mai 2018*), a fost respinsă ca inadmisibilă sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.035/109/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Interpretarea dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu

modificările și completările ulterioare, respectiv dacă înscrierea la pensie de invaliditate în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, constituie sau nu înscrierea inițială la pensie conform prevederilor de mai sus.”

39. În considerente s-a reținut că, având în vedere problema de drept lămurită de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017, nu se poate solicita pe calea acestui mecanism de unificare a practicii judiciare interpretarea aceleiași dispoziții legale ori de câte ori părțile din litigiul pendinte nu se află într-o situație juridică identică cu aceea care a condus deja la pronunțarea unei hotărâri prealabile în rezolvarea aceleiași chestiuni de drept (paragraful 70).

40. S-a reținut în consecință că nu poate fi invocat niciun argument pentru care Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017 să nu se aplice în ceea ce privește modul de interpretare a dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 tuturor categoriilor de pensii, deci și pensiilor de invaliditate (paragraful 71).

41. Curtea de apel a apreciat că aceste decizii nu mai pot fi aplicate ulterior pronunțării de către Curtea Constituțională a deciziilor nr. 702 din 31 octombrie 2019 și nr. 670 din 19 octombrie 2021, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 10 februarie 2020, respectiv nr. 1157 din 6 decembrie 2021, context în care, în opinia completului de judecată, este dificil de interpretat sintagma „înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010.

42. Astfel, se impune a se stabili dacă interpretarea acestei sintagme se realizează prin aplicarea raționamentului dezvoltat de Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019, ținând cont de faptul că, prin interpretarea propusă de către pârâta Casa Județeană de Pensii C, se ajunge ca, în temeiul unui eveniment aleatoriu, cum este data survenirii invalidității, să se creeze diferențe între destinatarii legii ce s-au născut la aceeași dată și trec în același timp la pensie pentru limită de vârstă, diferențe care decurg din acordarea unor indici de corecție diferiți, cu consecințe în privința cuantumului pensiei pentru limită de vârstă. Aceasta în condițiile în care, astfel cum reiese din considerentele Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (paragraful 28).

43. Totodată, în paragraful 25 al Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019 Curtea Constituțională arată că dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prevăd că aplicarea indicelui de corecție se face o singură dată, „la înscrierea inițială la pensie”, subliniindu-se faptul că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, în mod cumulativ. Astfel, persoanele care s-au pensionat anticipat, anticipat parțial sau au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010, beneficiind de dispozițiile art. 170 din acest act normativ, nu pot solicita aplicarea încă o dată a indicelui de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia.

44. Astfel cum rezultă din considerentele Deciziei civile nr. 1.135/A din 8 iunie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.884/117/2022, și din considerentele Deciziei nr. 2.799 din 28 noiembrie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Craiova — Secția de litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 1.717/63/2022, acest paragraf al Deciziei Curții Constituționale nr. 702 din 31 octombrie 2019 a constituit un argument important pentru respingerea acțiunii, cu consecința menținerii indicelui de corecție stabilit la data acordării pensiei de invaliditate.

45. Instanța de sesizare apreciază că, prin urmare, este necesar a se clarifica dacă acest paragraf al deciziei Curții Constituționale se referă doar la interzicerea cumulării indicelui de corecție acordat la stabilirea pensiei de invaliditate cu indicele de corecție aferent anului în care beneficiarul acesteia trece la pensie pentru limită de vârstă sau impune menținerea indicelui de corecție acordat în momentul stabilirii pensiei de invaliditate.

46. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

47. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus, în termenul legal, puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

48. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 2.848/117/2022 apreciază că dispozițiile art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 trebuie interpretate în privința beneficiarilor pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul Legii nr. 263/2010, în sensul că la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă acestora li se aplică indicele de corecție în vigoare la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.

49. În acest sens, respectivul complet de judecată reține că pretenția apelantului-reclamant din prezenta cauză este aceea de a i se acorda indicele de corecție de la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă, un indice mai favorabil decât cel ce i s-a aplicat la data înscrierii la pensie de invaliditate. Valoarea indicilor de corecție, stabilită conform prevederilor art. 170 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, a crescut până în anul 2020, iar ulterior s-a menținut în baza prevederilor art. 170 alin. (31) din Legea nr. 263/2010.

50. Astfel cum reține Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019, acordarea pensiei de invaliditate este justificată de apariția unor elemente obiective, aleatorii, cu efecte negative asupra capacității de muncă, care nu sunt supuse voinței ori alegerii asiguratului.

51. Curtea a constatat că prin menținerea indicelui de corecție acordat la data stabilirii pensiei de invaliditate potrivit deciziei de pensionare contestate în cauză se ajunge să se creeze diferențe între destinatarii legii în temeiul unui eveniment aleatoriu precum este starea de invaliditate. Astfel, luând exemplul reclamantului ce a fost înscris la pensie de invaliditate în anul 2016, aplicându-i-se la acel moment indicele de corecție de 1,09 aferent anului 2016, rezultă că acesta s-a aflat în situația de a i se menține acest indice de corecție mai mic și la trecerea la pensie pentru limită de vârstă, în anul 2022, spre deosebire de persoanele ce, având capacitatea de muncă neafectată, au beneficiat de pensie pentru limită de vârstă în același timp cu reclamantul și li s-a aplicat un indice de corecție mai mare, cel în vigoare în anul 2022, de 1,41.

52. Totodată, procedându-se în acest fel, prin interpretarea propusă de părată se ajunge să se creeze diferențe între persoane ce au beneficiat de pensie de invaliditate conform Legii nr. 263/2010 în ani diferiți, având alocați indici de corecție diferiți, care vor fi utilizați în final la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, cu consecințe în privința cuantumului acesteia, chiar dacă, prin ipoteză, beneficiarii drepturilor de asigurări sociale sunt născuți în aceeași dată și trec deodată la pensie pentru limită de vârstă, permanentizându-se în această manieră în calculul pensiei fiecăruia un indice de corecție diferit.

53. Este adevărat că în paragraful 25 al Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019 Curtea Constituțională reține: „Dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prevăd că aplicarea

indicelui de corecție se face o singură dată, «la înscrierea inițială la pensie», subliniindu-se faptul că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, în mod cumulativ. Astfel, persoanele care s-au pensionat anticipat, anticipat parțial sau au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010, beneficiind de dispozițiile art. 170 din acest act normativ, nu pot solicita aplicarea încă o dată a indicelui de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia”.

54. Aceste statuări nu impun însă perpetuarea indicelui de corecție aplicat la acordarea pensiei de invaliditate, respectiv menținerea acestuia cu ocazia calculării pensiei pentru limită de vârstă, ci stabilesc că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, cumulativ, rezultând că nu se pot acorda atât indicele de corecție aplicat la data stabilirii pensiei de invaliditate, cât și indicele de corecție convenit la data deschiderii dreptului la pensia pentru limită de vârstă.

55. Așadar, pensionarii pentru limită de vârstă ce anterior au beneficiat de pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010 nu pot fi supuși unui tratament juridic diferit, mai puțin favorabil, comparativ cu cei ce s-au pensionat pentru limită de vârstă în același timp, fără a fi anterior beneficiarii unei pensii de invaliditate. Acest tratament juridic diferit este dat de aplicarea unor indici de corecție diferiți, cu consecințe în privința cuantumului final al pensiilor, cei ce anterior au beneficiat de pensie de invaliditate ajungând să încaseze o pensie pentru limită de vârstă calculată prin aplicarea unui indice de corecție inferior față de cei ce nu au beneficiat anterior de o astfel de pensie.

56. Acest tratament mai puțin favorabil aplicat celor ce anterior au beneficiat de pensie de invaliditate nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, situația defavorabilă în care se află datorându-se apariției unor evenimente imprevizibile, cu efecte negative asupra capacității lor de muncă, solicitarea acordării pensiei de invaliditate înaintea împlinirii condițiilor de stagiu și vârstă necesare acordării pensiei pentru limită de vârstă nefiind rezultatul manifestării de voință a asiguratului (paragraful 33 al Deciziei Curții Constituționale nr. 702 din 31 octombrie 2019).

57. În același timp, pensia de invaliditate poate să înceteze ca urmare a reevaluării medicale, nu doar prin trecerea la pensia pentru limită de vârstă, acesta fiind un argument în plus în sensul că nu se justifică păstrarea, la data emiterii deciziei de acordare a pensiei pentru limită de vârstă, a indicelui de corecție aplicat cu ocazia stabilirii pensiei de invaliditate. Cât timp la data stabilirii pensiei pentru limită de vârstă se aplică pentru prima oară condițiile de vârstă legală de pensionare și stagiu complet de cotizare, se impune a se aplica indicele de corecție de la data acordării pensiei pentru limită de vârstă.

58. Deciziile nr. 71 din 16 octombrie 2017 și nr. 29 din 14 mai 2018, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, conform cărora data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din decizia de acordare a pensiei de invaliditate, pot fi interpretate numai prin prisma dezlegărilor realizate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019, respectiv prin aplicarea considerentului conform căruia solicitarea acordării pensiei de invaliditate înaintea împlinirii condițiilor de stagiu și vârstă necesare acordării pensiei pentru limită de vârstă nu a reprezentat o manifestare de voință a asiguratului, ci este consecința unor evenimente imprevizibile, cu efecte negative asupra capacității de muncă a persoanei în cauză.

59. Prin urmare, în opinia completului de judecată, dispozițiile art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 trebuie interpretate, în privința beneficiarilor pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul acestei legi, în sensul că la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă acestora li se aplică indicele de corecție în vigoare la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

60. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești și opinii teoretice ale magistraților asupra problemei de drept în discuție.

61. Din analiza acestora s-a desprins existența unei *orientări jurisprudențiale majoritare*, potrivit căreia, la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă, beneficiarilor pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul Legii nr. 263/2010 li se aplică în continuare indicele de corecție stabilit prin decizia de acordare a pensiei de invaliditate.

62. S-a argumentat că dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prevăd că aplicarea indicelui de corecție se face o singură dată, la înscrierea inițială la pensie, subliniindu-se faptul că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, în mod cumulativ. Astfel, persoanele care s-au pensionat anticipat, anticipat parțial sau au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010, beneficiind de dispozițiile art. 170 din acest act normativ, nu pot solicita aplicarea încă o dată a indicelui de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia. Art. 170 din Legea nr. 263/2010 cuprinde o măsură compensatorie pentru persoanele ce se pensionează în temeiul acestei legi, în raport cu cele ce s-au pensionat în temeiul Legii nr. 19/2000 și care au beneficiat de condiții mai favorabile. Au fost invocate și cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019 (paragraful 25).

63. În acest sens s-au depus hotărâri judecătorești și opinii teoretice de către Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, Tribunalul Hunedoara, Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, Tribunalul Neamț — Secția I civilă și de contencios administrativ, Curtea de Apel Brașov, Tribunalul București — Secția a VIII-a de conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Ialomița, Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția I civilă, Tribunalul Maramureș — Secția I civilă, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați — Secția pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Vaslui — Secția civilă, Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, Tribunalul Bihor — Secția civilă, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Tribunalul Botoșani — Secția I civilă.

64. Într-o a doua orientare jurisprudențială s-a apreciat că dispozițiile art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 trebuie interpretate, în privința beneficiarilor pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul acestei legi, în sensul că la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă li se aplică indicele de corecție în vigoare la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă. Prin menținerea indicelui de corecție acordat la data stabilirii pensiei de invaliditate s-ar ajunge să se creeze diferențe între destinatarii legii în temeiul unui eveniment aleatoriu, precum este starea de invaliditate. Cât timp la data stabilirii pensiei pentru limită de vârstă se aplică pentru prima oară condițiile de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare, se impune a se aplica indicele de corecție de la data acordării pensiei pentru limită de vârstă.

65. În acest sens au exprimat opinii teoretice Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman, Tribunalul Vrancea — Secția I civilă și Tribunalul Iași — Secția I civilă.

66. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică în prezent practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii

67. Prin *Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017*, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, reținând în această direcție următoarele: „62. Din interpretarea sistematică și teleologică a textelor de lege menționate rezultă că data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din prima decizie de pensionare anticipată, că plata acesteia se suspendă pe perioada în care asiguratul se află în una dintre situațiile prevăzute de lege și că la împlinirea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare. (...) 68. În situațiile în care dreptul inițial la pensie s-a născut anterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție nu este aplicabil, fiind fără relevanță juridică nepunerea în plată a deciziei de pensionare sub aspectul stabilirii datei la care s-a născut dreptul inițial la pensie întrucât, potrivit textelor sus-menționate, a operat doar suspendarea efectelor deciziei de pensionare cu privire la plata drepturilor bănești”.

68. Prin *Decizia nr. 29 din 14 mai 2018*, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.035/109/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Interpretarea dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv dacă înscrierea la pensie de invaliditate în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, constituie sau nu înscrierea inițială la pensie conform prevederilor de mai sus”, reținând că: „62. (...) Chestiunea de drept este identică și pentru situația în care are loc transformarea pensiei de invaliditate, stabilită în baza Legii nr. 19/2000, în pensie pentru limită de vârstă în condițiile legii noi. Aceasta, pentru că, și în cazul analizat, se invocă modul de interpretare și aplicare ale art. 170 din Legea nr. 263/2010, care, în ceea ce privește sintagma «înscriere inițială la pensie», are o formulare generică, ceea ce înseamnă că se referă la prima înscriere la pensie în sistemul public de pensii, indiferent de natura pensiei acordate (invaliditate, anticipată ș.a.), și nu distinge cu privire la situația în care anumite categorii de pensii se transformă, în condițiile legii, în pensii pentru limită de vârstă. 63. Prin raportare la elementul temporal, identificat ca fiind data inițială a înscrierii la pensie (fără a fi menționat un anumit tip de pensie), instanța supremă a statuat în mod clar, prin hotărârea prealabilă mai sus menționată, că indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii, fără a limita această statuare numai pentru situația existenței unei decizii de pensionare anticipată. (...) 71. În consecință, nu se poate reține niciun argument pentru care Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, să nu se aplice în ceea ce privește modul de interpretare a art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 tuturor categoriilor de pensii, deci și pensiilor de invaliditate”.

69. Prin *Decizia nr. 70 din 11 octombrie 2021*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1256 din 31 decembrie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că,

în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, data acordării indicelui de corecție este aceea la care stabilirea pensiei a avut loc pentru prima oară în condițiile Legii nr. 263/2010, chiar dacă aceasta este anterioară zilei de 10 februarie 2020, când Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019 pronunțată de Curtea Constituțională a fost publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 96.

70. În cadrul acestei decizii a instanței supreme s-a arătat că: „59. Așadar, Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019 a arătat înțelesul constituțional al sintagmei «la înscrierea inițială la pensie», cuprinsă în conținutul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010. 60. În consecință, textul urmează să fie aplicat de instanțele de judecată numai în acest sens, întrucât, potrivit art. 518 și art. 521 alin. (4) din Codul de procedură civilă, deciziile de unificare a jurisprudenței își încetează aplicabilitatea la data modificării, abrogării sau constatării neconstituționalității dispoziției interpretate. 61. Pentru identitate de rațiune, și în cazul în care, printr-o decizie interpretativă, Curtea Constituțională, fără a constata neconstituționalitatea unui text legal, îi stabilește sensul care corespunde Legii fundamentale, o decizie de unificare a practicii care a interpretat în sens opus același text (chiar dacă în considerarea altor argumente decât cele avute în vedere de instanța de contencios constituțional) nu mai poate produce niciun efect. (...) 63. Prin urmare, de la 10 februarie 2020, când Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96, instanțele de judecată urmau să aplice dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 numai în înțelesul lor constituțional”.

IX. Jurisprudența Curții Constituționale

71. Curtea Constituțională s-a pronunțat în repetate rânduri asupra constituționalității dispozițiilor art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010.

72. Astfel, prin *Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 10 februarie 2020, a admis excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că sintagma „înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 este constituțională, în ceea ce privește beneficiarii pensiilor de invaliditate, în măsura în care se interpretează că se referă la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă prin aplicarea, pentru prima oară, a condițiilor de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010.

73. În cuprinsul acestei decizii, instanța de contencios constituțional a reținut că: „25. Dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prevăd că aplicarea indicelui de corecție se face o singură dată, «la înscrierea inițială la pensie», subliniindu-se faptul că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, în mod cumulativ. Astfel, persoanele care s-au pensionat anticipat, anticipat parțial sau au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010, beneficiind de dispozițiile art. 170 din acest act normativ, nu pot solicita aplicarea încă o dată a indicelui de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia. (...) 35. În concluzie, având în vedere cele mai sus reținute, Curtea constată că, în ceea ce privește persoanele care au obținut pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 19/2000, interpretarea sintagmei «la înscrierea inițială la pensie», cuprinsă în conținutul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, în sensul că acestora nu li se acordă indicele de corecție prevăzut la alin. (1) al aceluiași articol de lege cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condițiile de stagiul de cotizare și vârstă legală de pensionare prevăzute de Legea nr. 263/2010 creează un tratament juridic diferit, care nu este susținut de o justificare obiectivă și rezonabilă, fiind astfel contrar prevederilor constituționale care consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor. Prin urmare, Curtea apreciază că această sintagmă legală este constituțională doar în măsura în care se

interpretează că pentru persoanele care au obținut pensie de invaliditate potrivit Legii nr. 19/2000 înscrierea inițială la pensie se referă la momentul când stabilirea pensiei a avut loc pentru prima oară în condițiile Legii nr. 263/2010, respectiv atunci când a fost acordată pensia pentru limită de vârstă”.

74. Potrivit *Deciziei Curții Constituționale nr. 43 din 20 ianuarie 2021*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 269 din 17 martie 2021, sintagma „la data înscrierii inițiale la pensie” din cuprinsul art. IV alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 este constituțională, în ceea ce privește beneficiarii pensiilor de invaliditate, în măsura în care se interpretează că se referă la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă prin aplicarea pentru prima oară a condițiilor de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010, statuând în acest sens că: „23. Curtea apreciază că sintagma «la data înscrierii inițiale la pensie» din cuprinsul art. IV alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 nu poate primi o interpretare diferită de cea reținută prin Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019, deoarece soluția legislativă vizată de legiuitor este aceeași. (...) pentru că, așa cum reiese din decizia anterioară a Curții Constituționale, viciul sintagmei «la înscrierea inițială la pensie» rezultă din însuși conținutul reglementării, Curtea va admite excepția de neconstituționalitate și va constata că sintagma «la data înscrierii inițiale la pensie» din cuprinsul art. IV alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice este constituțională, în ceea ce privește beneficiarii pensiilor de invaliditate, doar în măsura în care se interpretează că se referă la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă prin aplicarea, pentru prima oară, a condițiilor de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010”.

75. Prin *Decizia nr. 670 din 19 octombrie 2021*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1157 din 6 decembrie 2021, Curtea Constituțională a admis excepția referitoare la neconstituționalitatea sintagmei „la înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, cu referire la pensiile pentru limită de vârstă stabilite după 1 ianuarie 2011 și care au fost transformate din pensii anticipate parțiale stabilite anterior acestei date, și a constatat că sintagma „la înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 este constituțională în măsura în care beneficiază de indicii de corecție prevăzute de art. 170 din Legea nr. 263/2010 și titularii pensiilor pentru limită de vârstă care au fost stabilite după 1 ianuarie 2011 și care au fost transformate din pensii anticipate parțiale stabilite anterior acestei date.

76. Au mai fost pronunțate în aceeași materie și *Decizia nr. 466 din 1 iulie 2021*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 932 din 29 septembrie 2021, prin care s-a respins excepția de neconstituționalitate a sintagmei „înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și *Decizia nr. 213 din 20 aprilie 2023*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 21 iulie 2023, prin care s-a respins excepția de neconstituționalitate a sintagmei „înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul dispozițiilor art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, decizii menționate cu titlu exemplificativ.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

77. Prin raportul întocmit, judecătorii-raportori au apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, lipsind cerința noutății chestiunii de drept.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

78. Pornind de la conținutul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, declanșarea procedurii de unificare jurisprudențială pe calea hotărârii prealabile este subsumată întrunirii cumulative a următoarelor condiții de admisibilitate:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să fie soluționată în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a curții de apel sau a tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate;
- Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept și aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

79. Analizând sesizarea în limitele configurării sale de către subiectul de sezină, se observă că primele trei condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, Înalta Curte de Casație și Justiție fiind sesizată de un complet de judecată al Curții de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale, ce a fost investit în temeiul dispozițiilor art. 96 pct. 2 și art. 466 și următoarele din Codul de procedură civilă cu judecata căii de atac a apelului, exercitată de reclamant împotriva Sentinței civile nr. 2.574 din 2 noiembrie 2022, pronunțată de Tribunalul Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, prin care s-a dispus respingerea cererii ca neîntemeiată.

80. Curtea de apel judecă în ultimă instanță acest conflict de asigurări sociale întrucât, potrivit art. 155 din capitolul VIII — Jurisdicția asigurărilor sociale al Legii nr. 263/2010, „(1) Împotriva hotărârilor tribunalelor se poate face numai apel la curtea de apel competentă. (2) Hotărârile curților de apel, precum și hotărârile tribunalelor neatacate cu apel în termen sunt definitive”.

81. Este întrunită și cea de-a patra condiție de admisibilitate, a sesizării unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, cât timp prin sentința civilă de fond apelată a fost respinsă, ca neîntemeiată, în temeiul art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010, cererea reclamantului prin care acesta a solicitat anularea deciziei privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă și obligarea părâtei să emită o nouă decizie de pensie, cu luarea în calcul la stabilirea punctajului mediu anual și a cuantumului, a unui indice de corecție aferent anului stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, și nu a celui în vigoare în anul stabilirii pensiei de invaliditate, iar apelul declarat supune cenzurii în controlul judiciar tocmai această soluție și modul de aplicare de către completul de apel a art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010, chestiunea de drept sesizată fiind cea care face obiectul apelului.

82. Faptul că de problema de drept depinde soluționarea cauzei nu este suficient, însă, pentru a se constata admisibilitatea sesizării. *Condiția* distinctă a *noutății* se consideră îndeplinită atunci când problema de drept își are izvorul în reglementări recent intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat, încă, o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, dar și atunci când chestiuni noi de drept sunt generate de un act normativ mai vechi, în situația în care aplicarea unei norme vechi a devenit de actualitate și nu există jurisprudență cu privire la interpretarea acesteia ori dacă se impune clarificarea unei asemenea norme într-un context legislativ nou din care rezultă dificultăți de interpretare.

83. Această condiție nu se verifică în cazul sesizării de față.

84. Chestiunea de drept sesizată își are sursa în conținutul art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010. Acest articol nu a intrat în vigoare odată cu celelalte dispoziții ale Legii nr. 263/2010, respectiv la data de 1 ianuarie 2011, ci intrarea sa în vigoare a fost amânată până la data de 1 ianuarie 2012, conform art. 193 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

85. Ulterior, termenul de intrare în vigoare a fost prorogat din nou, la data de 1 ianuarie 2013, prin dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 10 septembrie 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 14 decembrie 2011.

86. La data de 23 ianuarie 2013 a intrat însă în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013, care a modificat art. 170 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, prevăzând că indicele de corecție se calculează „ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie, actualizată cu rata medie anuală a inflației pe anul 2011”. Totodată, s-a modificat și art. 170 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, având următorul cuprins: „Începând cu anul 2013, câștigul salarial mediu brut realizat, prevăzut la alin. (1), este cel definitiv, cunoscut în anul precedent celui în care se deschide dreptul la pensie pentru anul calendaristic anterior, comunicat de Institutul Național de Statistică”.

87. Prin urmare, dispozițiile art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 au intrat în vigoare în forma actuală încă din ianuarie 2013. Fiind intrate în vigoare în materia asigurărilor sociale în urmă cu un deceniu și fiind aplicate constant în tot acest răstimp beneficiarilor ale căror drepturi la pensie s-au deschis după 1 ianuarie 2011 (data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010), ele nu pot fi considerate ca având caracter de noutate.

88. Instanța de sezină a motivat îndeplinirea acestei exigențe prin singurul argument al nestatuării prealabile a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra acestei probleme de drept, cerință care însă are un caracter distinct de cea a noutății, astfel cum rezultă din conținutul art. 519 din Codul de procedură civilă.

89. Chiar dacă, încercând să identifice pe baza întregii sesizări elemente în sprijinul condiției noutății, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-ar raporta la pronunțarea între timp în cadrul ordinii juridice naționale a Deciziei Curții Constituționale nr. 702 din 31 octombrie 2019 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „la înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, decizie care a fundamentat și prefigurat deciziile ulterioare ale instanței de contencios constituțional nr. 670 din 19 octombrie 2021 și nr. 43 din 20 ianuarie 2021 și care, concomitent, a invalidat deciziile nr. 71 din 16 octombrie 2017 și nr. 29 din 14 mai 2018 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept privind pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010, datele problemei nu s-ar modifica.

90. Distinct de argumentul că Decizia Curții Constituționale nr. 702 a fost pronunțată în anul 2019 și publicată în februarie 2020, deci la interval de peste trei ani, față de data sesizării prezente, concluzia expusă în paragraful precedent se impune întrucât chestiunea de drept a cărei rezolvare de principiu se solicită în prezent este una distinctă de cea anterioară care a făcut obiectul controlului de constituționalitate. Astfel, dacă în cadrul Deciziei Curții Constituționale nr. 702 din 31 octombrie

2019 (ca de altfel, și în cadrul deciziilor instanței supreme menționate) problema de drept a constituit-o, în esență, interpretarea sintagmei „înscrisura inițială la pensie” din perspectiva aplicării sau neaplicării indicelui de corecție la momentul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în ipoteza acordării unei pensii de invaliditate în temeiul prevederilor legale anterioare Legii nr. 263/2010, în prezenta sesizare chestiunea de drept vizează identificarea indicelui de corecție aplicabil la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă pentru beneficiarii de pensii de invaliditate acordate sub regimul Legii nr. 263/2010, respectiv cel corespunzător datei stabilirii pensiei pentru limită de vârstă sau cel în vigoare la data acordării pensiei de invaliditate, deja atribuit.

91. Determinarea de către Curtea Constituțională în cadrul deciziei menționate a faptului că sintagma „la înscrisura inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 se referă la „stabilirea pensiei pentru limită de vârstă prin aplicarea, pentru prima oară, a condițiilor de vârstă legală de pensionare și stagiul complet de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010” s-a realizat din perspectiva existenței unui concurs de legi aplicabile în timp (Legea nr. 19/2000, Legea nr. 263/2010). Or, prezenta sesizare se grefează pe pensii acordate aceluiși beneficiar în temeiul exclusiv al Legii nr. 263/2010.

92. Așadar, dat fiind caracterul esențial distinct al celor două probleme de drept expuse, caracter derivând din aspectul că, în cadrul sesizării prezente, ambele categorii de pensii (pensia de invaliditate și pensia pentru limită de vârstă) au fost stabilite beneficiarului în temeiul Legii nr. 263/2010, rezultă că pronunțarea în anul 2019 — fie și în condițiile preexistenței celor două decizii ale instanței supreme emise în cadrul mecanismului de unificare a practicii judiciare — a Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019 a Curții Constituționale, care se grefează pe o ipoteză diferită, nu a fost de natură să creeze un context legislativ nou al normei în discuție, din care să rezulte dificultăți de interpretare care să impună clarificarea acesteia.

93. Cu alte cuvinte, problema de drept prezentă supusă examinării preexista pronunțării celor două decizii ale instanței supreme ca și deciziei Curții Constituționale, neputându-se considera că ea a fost generată de aceasta din urmă.

94. Curtea de apel a precizat în cadrul încheierii de sesizare și că interpretarea sintagmei „înscrisura inițială la pensie” din cuprinsul art. 170 alin. (1) și (3) din lege comportă în prezent dificultăți în raport cu considerentele Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019. A arătat în acest sens că dacă interpretarea sintagmei „se realizează prin aplicarea raționamentului dezvoltat de Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019”, în rândul căror a subliniat paragraful 25 [„Dispozițiile art. 170 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 prevăd că aplicarea indicelui de corecție se face o singură dată, «la înscrisura inițială la pensie», subliniindu-se faptul că acest beneficiu nu se poate acorda de mai multe ori, în mod cumulativ. Astfel, persoanele care s-au pensionat anticipat, anticipat parțial sau au obținut o pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 263/2010, beneficiind de dispozițiile art. 170 din acest act normativ, nu pot solicita aplicarea încă o dată a indicelui de corecție cu prilejul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, atunci când îndeplinesc condițiile legale pentru acordarea acesteia”], atunci s-ar ajunge ca, pe temeiul unui eveniment aleatoriu — survenirea invalidității — să se creeze diferențe între destinatarii legii aflați în situații similare.

95. Deși această susținere a fost realizată de instanța de sezină cu referire la analiza exigenței caracterului dificil al problemei de drept, se observă că prin trimitere la considerentele deciziei Curții Constituționale se poate decela afirmarea de către curtea de apel a caracterului nou al chestiunii de drept. Însă, nici această susținere nu este idonee să illustreze atributul de noutate al problemei de drept.

96. Astfel, sub un prim aspect se observă din punct de vedere logico-juridic că instanța de trimitere apreciază că prin considerentele deciziei Curții Constituționale a fost expus raționamentul instanței de contencios constituțional asupra interpretării normei juridice în discuție, raționament cu care însă instanța de sezină nu rezzonează din cauza consecințelor juridice care ar surveni. Or, simpla apreciere a înseși instanței de trimitere asupra existenței unei dezlegări a chestiunii de drept în cadrul deciziei Curții Constituționale este de natură a atrofia atributul juridic de noutate al problemei de drept.

97. De asemenea, se constată că particularitățile pensiei de invaliditate, element component al considerentelor deciziei Curții Constituționale pe care instanța de trimitere le apreciază a fi generatoare de dificultate în interpretarea textului legal, au fost (re)afirmate de Curtea Constituțională încă din anul 2012, anterior deciziei în vigoare a art. 170 din Legea nr. 263/2010, astfel încât nu se poate considera că aceste trăsături doar reiterate prin Decizia nr. 702 din 31 octombrie 2019 ar pune într-o lumină nouă textul legal și ar imprima astfel un caracter de noutate chestiunii de drept în discuție.

98. Astfel, prin Decizia nr. 680 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 9 august 2012, Curtea Constituțională a arătat că „în privința pensiei de invaliditate, rațiunile care stau la baza reglementării unei vârste standard de pensionare sau a unui stagiul de cotizare minim ori complet nu mai subzistă. Pierderea totală sau cel puțin a jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca este un eveniment aleatoriu ce nu poate fi controlat de persoana în cauză, astfel încât stabilirea unei vârste și a unui stagiul minim de cotizare de la care poate fi acordată pensia de invaliditate nu se justifică. Condițiile pe care legiuitorul trebuie să le impună în acest caz trebuie să vizeze strict stagiul de cotizare deja realizat, astfel încât, indiferent de vârsta asiguratului, acesta să poată beneficia de o pensie de invaliditate potrivit contribuției realizate. În acest fel, pensia de invaliditate își păstrează natura juridică a unei prestații de asigurări sociale, nefiind transformată într-una socială. (...) Așadar, legiuitorul nu poate impune condiții nerezonabile pentru persoanele care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca în privința acordării pensiei de invaliditate. De altfel, de principiu, în materie de pensii legiuitorul este ținut de o condiție de rezonabilitate (a se vedea Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie 2010) — *est modus in rebus*”.

99. Pe cale de consecință a ansamblului argumentelor prezentate *supra*, nu se poate aprecia că Decizia Curții Constituționale nr. 702 din 31 octombrie 2019, inclusiv considerentele sale ilustrate de către instanța de trimitere, ar fi așezat textul legal obiect al interpretării solicitate în prezent într-o lumină juridică distinctă decât până atunci, cu dificultăți de decelare a sensului său.

100. Practica judiciară relevantă identificată, expusă în cadrul capitolului VII din prezenta decizie, nu conduce la concluzia că norma de drept substanțial indicată ar fi aplicată diferit de către instanțele de judecată în prezent, sub impulsul vreunor practici noi, de vreme ce hotărârile judecătorești comunicate de curțile de apel și punctele de vedere exprimate de colectivele de judecători ilustrează într-o pondere importantă o argumentație proprie de interpretare a dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010, întemeiată pe elemente autonome față de considerentele Deciziei nr. 702 din 31 octombrie 2019 a Curții Constituționale, considerente care sunt menționate cel mai adesea doar cu rol de potențare.

101. În temeiul ansamblului elementelor enunțate, se apreciază că exigența noutății problemei de drept obiect al prezentei sesizări nu este întrunită în cauză.

102. Așadar, deși cerința de admisibilitate privind nestatuarea anterioară de către Înalta Curte de Casație și Justiție asupra chestiunii sesizate, care nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, este îndeplinită, în considerarea celor arătate anterior, sesizarea își păstrează caracterul inadmisibil dată fiind neîntreținerea condiției cumulative de admisibilitate referitoare la noutatea chestiunii de drept deduse spre soluționare, devenind pe cale de consecință inutilă examinarea în continuare a cerinței caracterului real, serios, dificil al problemei de drept.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 2.848/117/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Interpretarea dispozițiilor art. 170 alin. (1) și (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se lămurii modalitatea de stabilire a indicelui de corecție pentru beneficiarii pensiilor de invaliditate stabilite în temeiul Legii nr. 263/2010, respectiv dacă la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă acestora li se aplică în continuare indicele de corecție stabilit prin decizia de acordare a pensiei de invaliditate sau li se aplică indicele de corecție în vigoare la data înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 5 februarie 2024.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

